

Kuwaandaa Watoto Wetu kwa Vita vya Kiroho **Mithali 22:6 , Waefeso 6:4-11 , Kumbukumbu la** **Torati 6:6-7 , Mithali 22:6 , na Wakolosai 3:21**

Kazi muhimu zaidi ambayo Mungu amewapa wazazi ni kuwalea watoto wao ***“katika malezi na maonyo ya Bwana,”*** ambayo yanajumuisha kuwaandaa kwa vita vya kiroho dhidi ya nguvu za uovu.

- Vita vya Shetani dhidi ya watoto wetu huanza mara tu wanapotungwa mimba tumboni, na wakiruhusiwa kuzaliwa, vita hivyo huongezeka kila mwaka.
- Wazazi wengi hawaelewi jinsi vita vya Shetani vilivyo vikali dhidi ya watoto wetu, hasa katika miaka hiyo michache ya kwanza.
- Kulingana na Maandiko, ni jukumu la wazazi, na hasa akina baba, kuwalinda watoto hao wadogo kutokana na uovu kupitia maombi yao na utiifu wao kwa Neno la Mungu.

Huu ndio ukweli usiopitwa na wakati uliopo nyuma ya Mithali 22:6 , ambapo mwandishi wa hekima alisema: ***“Mlee mtoto katika njia impasayo, naye***

atakapokuwa mzee hataiacha.”

Kipaumbele cha kwanza cha mzazi ni kuwaongoza watoto wake kumpokea Yesu Kristo kama Mwokozi na Bwana wao.

- Kwa maagizo yao ya maneno - usomaji wa Biblia kila siku, kuomba baraka mezani, kufuatilia vyombo vya habari vinavyoingia akilini mwao, na kuomba nao kila usiku wanapoenda kulala.
- Kwa kuonyesha kwao hai – kuwaonyesha imani yenu kwa Mungu katika shughuli za kila siku za maisha, hasa jinsi mnavyohusiana kama mume na mke, na jinsi mnavyoitikia na kuwaitikia watoto wengine.
- Katika Wafilipi 4:9 , Mtume Paulo aliandika: ***“Mambo mliyojifunza na kuyapokea na kuyasikia na kuyaona kwangu, fanyeni hayo; na Mungu wa amani atakuwa pamoja nanyi.”***

Kipaumbele cha pili cha mzazi ni kuwaongoza watoto wake kuwa wanafunzi waliojitolea - "mfuasi" wa Kristo.

- Njia ambazo hazitafanya kazi:
 - Waefeso 6:4 - ***"Akina baba, msiwachokoze watoto wenu."***
 - Wakolosai 3:21 - ***"Nanyi akina baba, msiwachokoze watoto wenu, wasije wakakata tamaa."***
- Njia ambayo itafanya kazi:
 - Wazazi wanapaswa kuwafunza watoto wao kufuata mfano wao wa imani.
 - Waefeso 6:4 - Akina baba wanapaswa ***"kuwalea watoto wao katika adabu na maonyo ya Bwana."***
 - Neno "kulea" linamaanisha "kulisha" au kulisha.
 - Wazazi lazima wagundue ***"hitaji maalum la kiroho"*** katika maisha ya kila mtoto, na kisha kuwalisha kwa matumizi sahihi ya Neno la Mungu, wakiwaonya kufuata mfano wao wa utii kwa Neno la Mungu.
- Luka 2:52 - ***"Yesu akazidi kuendelea katika hekima na kimo, akimpendeza Mungu na wanadamu."***
- Ilikuwa ukuaji uliosawazika wa vipengele vya kiakili, kimwili, kiroho, na kihisia vya mwanadamu.

Kulingana na makubaliano ya wanasaikolojia wa watoto, watoto hupitia hatua sita katika ukuaji wao, na kila hatua inatoa fursa mpya kwa wazazi kuwashawishi watoto wao kumtumaini Bwana.

- Wakati wa miezi ya kabla ya kuzaliwa, mazingira ya mtoto tumboni mwa mama huathiriwa na ustawi wa kiroho wa mama. Wakati kuna upendo, furaha, amani, wema, na upole moyoni mwake, mtoto huelewa kwamba anakaribishwa.
- Katika mwaka wa kwanza, mtoto hujifunza kuwaamini wazazi wake kikamilifu katika kila kitu. Ni imani hiyo ambayo siku moja itawapa wazazi fursa ya kuwaongoza watoto wao kumtumaini Bwana.
- Katika miaka miwili ijayo, mtoto huyo atajifunza kujieleza na kugundua kwamba uhuru una mapungufu fulani. Ni katika wakati huu tunaouita "vitu viwili vibaya" ambapo upendo na usalama wa wazazi utamsaidia mtoto huyo kuelewa na kuamini upendo na usalama wa Mungu.
- Kuanzia takriban miaka 3-6, mtoto huyo atajifunza zaidi kujihusu yeye mwenyewe na mazingira yake kuliko wakati mwingine wowote. Wakati huu ni muhimu, kwa sababu ndipo tabia ya mtoto huundwa; mara nyingi, milele.
- Kuanzia umri wa miaka 6-12, utafutaji wao wa uhuru unazidi kuwa na nguvu, kadri ushawishi wa wengine unavyoanza kuwa sawa na wazazi wao.
- Kuanzia umri wa miaka 12-18, lengo la kila mtoto ni kugundua utambulisho wake mwenyewe na kusudi lake maishani, mbali na mwelekeo wa wazazi wao. Mara nyingi wazazi huona hili kama uasi na ukaidi, lakini vijana huliona kama kilio chao cha uhuru.

Mtu atauumba moyo na akili hiyo na kuijaza upendo na mawazo kuhusu maisha. Mungu alisema inapaswa kuwa wazazi, na ni jukumu lao kuelekeza moyo na akili ya mtoto huyo kwa Mungu.

Kuna kukubalika kwa wote kutoka kwa wale wanaofanya kazi na watoto, kwamba miaka kuanzia 5-9 ndiyo miaka muhimu zaidi katika maisha ya mtoto, na kwa hivyo ni wakati ambapo wazazi wanahitaji kuwa na ushawishi mkubwa zaidi katika maisha yao.

- Kabla ya umri wa miaka 5, hitaji lao kubwa ni upendo na usalama.
- Baada ya umri wa miaka 9, hamu yao kubwa ni uhuru na uhuru ili waweze kugundua utambulisho wao wenyewe.
- Lakini kati ya umri wa miaka 5-9, watoto wanajifunza wao ni nani, walitoka wapi, na jinsi watakavyohusiana na ulimwengu huu unaokua kila mara, na wanajifunza haya yote kutoka kwa wale walio karibu nao; wazazi wao.

MAHITAJI MANE KWA KILA MTOTO, Ambayo NI WAZAZI PEKEE WANAWEZA KUTIMIZA

HITAJI:	JE, HITAJI HILI LIMETIMIZWA VIZURI JINSI GANI MAISHANI MWAKO?	JE, ULIKUWA VIZURI/ AU HILO LILITIMIZWA VIZURI JINSI GANI, AU LILITIMIZWA KATIKA MAISHA YA WATOTO WANGU?
----------------	--	---

Andika neno: KUBWA, NZURI, SAWA, AU LA HAI KABISA

**KIROHO –
DHANA AFYA KUHUSU MUNGU –**

**AKILI –
DHANA AFYA KUHUSU NAFSI –**

**HISIA –
DHANA AFYA YA MAPENZI**

**KIMWILI –
DHANA AFYA YA MWILI**

- Kama ulikuwa na aina hii ya MALEZI ukiwa mtoto, unahitaji kuwashukuru sana wazazi wako, kwani umebarikiwa kweli.
- Kama hukuwa na aina hii ya MALEZI ukiwa mtoto, unahitaji kuonyesha msamaha, na kuruhusu neema ya Mungu ifanye tofauti katika maisha yetu.